

Parlamentul României Senat

PROIECT

HOTĂRÂRE

referitoare la Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu,
Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea din
2023 privind politica de extindere a UE
COM(2023) 690 final

În temeiul dispozițiilor art. 67 și art. 148 alin. (2) și alin. (3) din Constituția României, republicată, precum și ale *Protocolului (nr. 1) privind rolul parlamentelor naționale în Uniunea Europeană*, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunității Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea nr. 13/2008,

În baza raportului Comisiei pentru Afaceri Europene nr. LXII/67/06.03.2024,

Senatul adoptă prezenta h o t ă r ă r e.

Art.1. - Senatul României

(1) constată că:

- a) prin prezenta comunicare, Comisia Europeană apreciază că Balcanii de Vest, Turcia, Ucraina, Republica Moldova și Georgia au în prezent o fereastră de oportunitate istorică de a-și lega în mod ferm viitorul de cel al Uniunii Europene. Extinderea/aderarea la UE reprezintă o investiție geostrategică într-o Europă capabilă, puternică și unită, bazată pe valori comune. Este un instrument puternic de promovare a democrației, statului de drept și respectării drepturilor fundamentale. Extinderea UE, bazată pe merit, ne consolidează securitatea colectivă și prosperitatea socioeconomică;
- b) obținerea statutului de membru al UE este o opțiune strategică, iar partenerii trebuie să își asume și să promoveze consecvent valorile europene, inclusiv prin alinierea la politica externă și de securitate comună a UE, aspect deosebit de important în contextul geopolitic actual;
- c) în paralel cu extinderea, Uniunea trebuie să desfășoare propriile eforturi de reformare și ajustări interne, în vederea viitoarei extinderi și a desăvârșirii proiectului european;
- d) pe linia Declarației de la Granada, statele candidate/aspirante trebuie să intensifice cadența reformelor interne, în special în aria statului de drept, în conformitate cu natura bazată pe merite a procesului de aderare și cu sprijinul UE;
- e) Pachetul Extindere 2023, care include în premieră cei trei parteneri estici, Ucraina,

Republica Moldova și Georgia, reprezintă o contribuție directă la avansarea politicii de extindere a UE, bazată pe principiul meritelor proprii ale candidaților în îndeplinirea reformelor necesare aderării.

(2) consideră:

- a) în convergență cu Ministerul Afacerilor Externe, că România a acționat în mod susținut în direcția asigurării adoptării deciziilor istorice ale Consiliului European din decembrie 2023 de deschidere a negocierilor de aderare cu Ucraina și Republica Moldova, precum și de acordare a statutului de candidat pentru Georgia, cu înțelegerea îndeplinirii unor pași. Deciziile deschid o nouă pagină în drumul acestor țări către UE, un drum pe care România va continua să le susțină activ;
 - b) pe aceeași linie cu Ministerul Apărării Naționale, că procesul de extindere a UE reprezintă o investiție geostrategică pentru menținerea și dezvoltarea păcii, stabilității și prosperității în Europa. Politica urmărită la nivel național promovează perspectiva europeană atât a partenerilor estici, cât și a statelor din Balcanii de Vest. În acest context, România susține redinamizarea extinderii UE pentru a răspunde în mod corespunzător la evoluțiile geopolitice. Poziția națională este favorabilă continuării accelerate a procesului de extindere al UE, bazat pe meritele proprii ale candidaților, concomitent cu derularea procesului instituțional intern necesar pentru a pregăti primirea unor noi membri.
- (3) subliniază de comun acord cu Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, că România a susținut activ recomandările Comisiei Europene, în special cea de deschidere a negocierilor de aderare cu Ucraina și Republica Moldova, ca recunoaștere a eforturilor deosebite depuse de autoritățile celor două state în procesul de reformă. Este susținut parcursul european al Balcanilor de Vest și avansarea acestuia în baza unor progrese concrete în îndeplinirea criteriilor de aderare (politice, economice, asumarea acquis-ului UE, asumarea / menținerea unei orientări strategice pro-europene). Este sprijinită avansarea cooperării UE cu Turcia, ca stat candidat și partener cheie al UE.

Art. 2.- Prezenta hotărâre se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această hotărâre a fost adoptată de Senat în ședința din ... martie 2024, cu respectarea prevederilor art. 76 alin(2) din Constituția României, republicată.

**Președintele Senatului
Nicolae-Ionel CIUCĂ**

București, ... martie 2024

Nr.

SENATUL ROMÂNIEI	
Comisia pentru Afaceri Europene	
Nr.LX!!!	67
Data	6.03.2024
XXXV / 225 / 07.03.2024	

Comisia pentru Afaceri Europene

RAPORT

la

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea din 2023 privind politica de extindere a UE

COM(2023) 690 final

Comisia pentru afaceri europene a fost sesizată, în temeiul Protocolului nr. 1, anexat Tratatului de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană și a Tratatului de instituire a Comunităților Europene, semnat la Lisabona la 13 decembrie 2007, ratificat prin Legea 13/2008, în vederea examinării **Comunicării Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Comunicarea din 2023 privind politica de extindere a UE, COM (2023) 690 final.**

Comisia a dezbătut prezenta comunicare în ședința din data de 5 martie 2024, care s-a desfășurat în format hibrid, în conformitate cu articolul 137 din Regulamentul Senatului, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea examinării comunicării, au fost analizate Fișa de sinteză a Serviciului pentru afaceri europene și Notele Ministerului Afacerilor Externe și Ministerului Apărării Naționale.

La dezbateri a participat reprezentantul Ministerului Afacerilor Externe.

Comisia pentru politică externă și Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională nu au avut obiecții pe textul proiectului de act fără caracter legislativ.

Descrierea comunicării

La 8 noiembrie 2023, Comisia Europeană a publicat Pachetul extindere 2023, cuprinzând o Comunicare și rapoarte individuale detaliate de țară pentru cei șase parteneri din Balcanii de Vest, Turcia, precum și pentru Ucraina, Republica Moldova și Georgia.

Prezenta comunicare survine pe fondul efectelor celor doi ani de agresiune neprovocată și nejustificată a Federației Ruse asupra Ucrainei și al impactului acesteia asupra politicii de extindere. Este subliniată maniera unitară și solidară prin care UE a răspuns din punct de vedere politic, economic, umanitar și militar în fața acestei agresiuni, venind în sprijinul Ucrainei, Republicii Moldova și Georgiei.

Comunicarea subliniază că perspectiva europeană a revitalizat hotărârea Ucrainei, Republicii Moldova și Georgiei de a duce la bun sfârșit reformele necesare aderării, prin îndeplinirea priorităților stabilite de Opiniile Comisiei.

Este menționat ajutorul energetic în valoare de 1 mld. euro destinat Balcanilor de Vest (*Energy Support Package*), menit să contribuie la reducerea dependenței acestei regiuni de combustibilii fosili rusești, concomitent cu accelerarea decarbonizării și consolidarea rezilienței energetice a celor șase parteneri din zonă.

Turcia rămâne un partener-cheie al UE și un stat candidat care își dorește în continuare aderarea. Turcia continuă să joace un rol esențial în prevenirea migrației ilicite spre UE pe ruta Mediteranei de Est. UE are un interes strategic în dezvoltarea unei relații de cooperare reciproc avantajoase cu Turcia.

Războiul de agresiune orchestrat de Federația Rusă împotriva Ucrainei a reiterat importanța unității și solidarității în rândul statelor membre ale UE, dar și raportat la cei mai apropiați parteneri, evidențiind relevanța alinierii acestora la Politica Externă și de Securitate Comună (PESC) pentru procesul de extindere. Este exprimată așteptarea, de o manieră prioritară, ca alinierea Serbiei la PESC, inclusiv în domeniul sancțiunilor, să sporească în perioada următoare, în linie cu angajamentele asumate de Belgrad în cadrul de negociere cu UE, cu evitarea acțiunilor sau declarațiilor contrare pozițiilor UE în materie de politică externă.

Comisia încurajează toți partenerii săi dornici să adere la Uniunea Europeană să integreze într-o măsură cât mai mare obiectivele Pactului Verde European în politicile lor sectoriale, sporind astfel nivelul de coordonare în planul tranziției verzi.

Raportat la mizele procesului de extindere, principalele elemente legate de cei 10 parteneri evaluați sunt următoarele:

- Republica Moldova: evaluarea generală este pe ansamblu pozitivă, confirmându-se îndeplinirea totală a 6 din cele 9 recomandări; îndeplinește suficient criteriile legate de stabilitatea instituțiilor ce garantează democrația, statul de drept, drepturile omului și protecția tuturor minorităților, potrivit criteriilor stabilite de

Consiliul European de la Copenhaga din 1993; se remarcă îmbunătățirea alinierii la acquis-ul UE în toate domeniile;

- Ucraina: evaluarea generală este pe ansamblu pozitivă, confirmându-se îndeplinirea totală a 4 din cele 7 recomandări; potrivit recomandării cu nr. 7 – pentru finalizarea reformei cadrului legal pentru minoritățile naționale, trebuie să abordeze restul recomandărilor Comisiei de la Veneția privind minoritățile naționale din avizul din iunie 2023 și din avizul său ulterior din octombrie 2023, prin modificarea legilor privind limba de stat, mass-media și educația;

- Georgia: rămân îndeplinite doar 3 recomandări din cele 12 existente; sunt menționate unele progrese nuanțate în cadrul acestor recomandări (ex. adoptarea unor proiecte legislative cu sprijinul opoziției din Parlament, implicarea societății civile în procesul decizional, adoptarea unui plan de acțiuni privind de-oligarhizarea);

- Bosnia și Herțegovina (BiH): a îndeplinit doar 2 din cele 14 priorități cheie necesare deschiderii negocierilor de aderare; sunt menționate derapajele anti-democratice și pe linia secesiunii din entitatea Republica Srpska, impactul negativ al măsurilor adoptate de Republica Srpska asupra parcursului european al BiH, care sunt percepute ca pași înapoi în îndeplinirea priorităților cheie;

- Muntenegru: este singurul partener din Balcanii de Vest care a înregistrat progrese la toate capitolele, chiar dacă în general limitate; obiectivul prioritar trebuie să fie îndeplinirea criteriilor interimare pe statul de drept aferente cap. 23 – Sistemul judiciar și drepturile fundamentale și cap. 24 – Justiție, libertate și securitate, pentru a putea asigura avansarea în procesul de negociere a aderării la UE;

- Albania: evoluții pozitive în desfășurarea procesului de screening; este recomandată accelerarea implementării agendei de reforme UE; este apreciată activitatea de la nivelul Consiliului de Securitate ONU (a co-autorat rezoluții prin care a fost condamnată agresiunea Federației Ruse împotriva Ucrainei);

- Republica Macedonia de Nord: evoluții pozitive în desfășurarea procesului de screening; impactul negativ al polarizării politice asupra funcționării instituțiilor democratice; este subliniată importanța și necesitatea obținerii de progrese suplimentare în implementarea reformelor din ariile fundamentale;

- Serbia: progrese limitate în procesul de reformă; progrese substanțiale în alinierea la politica de vize a UE; referiri la deteriorarea situației de securitate din nordul Kosovo; exprimarea așteptării UE ca autorii atacurilor împotriva KFOR și poliției kosovare din mai, respectiv septembrie 2023 să fie aduși în fața justiției; ritmul negocierilor de aderare este direct influențat de progresele pe linia statului de drept și normalizării relațiilor cu Priștina; sunt detaliate măsurile care sunt așteptate pe durata anului 2024;

- Kosovo: progresele în derularea agendei de reforme europene sunt apreciate ca fiind mai degrabă modeste, inclusiv pe fondul polarizării scenei politice; se

deteriorează situația de securitate din nordul Kosovo; se menționează necesitatea depunerii de eforturi suplimentare pentru avansarea discuțiilor de la nivelul Dialogului Belgrad – Priștina, având în vedere agrearea în primăvara lui 2023 a Acordului către calea de normalizare a relațiilor și a Anexei aferente;

- Turcia: au fost menționate creșterea minoră a alinierii la PESC la 10% față de 8% în 2022, precum și poziționarea în contextul războiului dintre Israel și Hamas și în chestiunea măsurilor restrictive ale UE împotriva Federației Ruse.

În urma examinării, membrii comisiei:

• Constată că:

- Prin prezenta comunicare, Comisia Europeană apreciază că Balcanii de Vest, Turcia, Ucraina, Republica Moldova și Georgia au în prezent o fereastră de oportunitate istorică de a-și lega în mod ferm viitorul de cel al Uniunii Europene. Extinderea/aderarea la UE reprezintă o investiție geostrategică într-o Europă capabilă, puternică și unită, bazată pe valori comune. Este un instrument puternic de promovare a democrației, statului de drept și respectării drepturilor fundamentale. Extinderea UE, bazată pe merit, ne consolidează securitatea colectivă și prosperitatea socioeconomică.
- Obținerea statutului de membru al UE este o opțiune strategică, iar partenerii trebuie să își asume și să promoveze consecvent valorile europene, inclusiv prin alinierea la politica externă și de securitate comună a UE, aspect deosebit de important în contextul geopolitic actual.
- În paralel cu extinderea, Uniunea trebuie să desfășoare propriile eforturi de reformare și ajustări interne, în vederea viitoarei extinderi și a desăvârșirii proiectului european.
- Pe linia Declarației de la Granada, statele candidate/aspirante trebuie să intensifice cadența reformelor interne, în special în aria statului de drept, în conformitate cu natura bazată pe merite a procesului de aderare și cu sprijinul UE.
- Pachetul Extindere 2023, care include în premieră cei trei parteneri estici, Ucraina, Republica Moldova și Georgia, reprezintă o contribuție directă la avansarea politicii de extindere a UE, bazată pe principiul meritelor proprii ale candidaților în îndeplinirea reformelor necesare aderării.

• Consideră:

- în convergență cu Ministerul Afacerilor Externe, că România a acționat în mod susținut în direcția asigurării adoptării deciziilor istorice ale Consiliului European din decembrie 2023 de deschidere a negocierilor de

aderare cu Ucraina și Republica Moldova, precum și de acordare a statutului de candidat pentru Georgia, cu înțelegerea îndeplinirii unor pași. Deciziile deschid o nouă pagină în drumul acestor țări către UE, un drum pe care România va continua să le susțină activ.

- pe aceeași linie cu Ministerul Apărării Naționale, că procesul de extindere a UE reprezintă o investiție geostrategică pentru menținerea și dezvoltarea păcii, stabilității și prosperității în Europa. Politica urmărită la nivel național promovează perspectiva europeană atât a partenerilor estici, cât și a statelor din Balcanii de Vest. În acest context, România susține redinamizarea extinderii UE pentru a răspunde în mod corespunzător la evoluțiile geopolitice. Poziția națională este favorabilă continuării accelerate a procesului de extindere al UE, bazat pe meritele proprii ale candidaților, concomitent cu derularea procesului instituțional intern necesar pentru a pregăti primirea unor noi membri.

- **Subliniază:**

- de comun acord cu Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională, că România a susținut activ recomandările Comisiei Europene, în special cea de deschidere a negocierilor de aderare cu Ucraina și Republica Moldova, ca recunoaștere a eforturilor deosebite depuse de autoritățile celor două state în procesul de reformă. Este susținut parcursul european al Balcanilor de Vest și avansarea acestuia în baza unor progrese concrete în îndeplinirea criteriilor de aderare (politice, economice, asumarea acquis-ului UE, asumarea / menținerea unei orientări strategice pro-europene). Este sprijinită avansarea cooperării UE cu Turcia, ca stat candidat și partener cheie al UE.

În urma dezbaterii, membrii Comisiei pentru afaceri europene au hotărât, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți, formularea unui **Raport la COM (2023) 690 final**.

Comisia pentru afaceri europene supune Plenului Senatului spre dezbateră și adoptare proiectul de hotărâre privind adoptarea prezentului Raport de admitere, în conformitate cu art. 34 din Anexa la Regulamentul Senatului aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 28/2005, cu modificările și completările ulterioare.

